

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 531. An priùs solvenda debita ex delicto, quàm ex contractu, & prius debita ex contractu onerojo quam gratuito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

opposita ratione, nimirum quod condonante Pontifice, autoritate sua suprema, acceptando certam compositionem, istiusmodi debita incerta, videatur ea donare hæredi, non nomine defuncti, nec hæredis, sed suo petenti compositionem & condonationem, quod potest; cum licet illa debita fuerint defuncti, jam tamen facta sint debita ipsius hæredis ratione hæreditatis acceptata; ac proinde tanquam priorum debitorum remissionem suo nomine petit & obtinet. Quemadmodum etiam hæc probat à pari; dum nimirum ex creditoribus unus partem sibi debitam remittit, & remittendo virtualiter donat hæredi petenti, non teneretur is ex ea solvere cæteris creditoribus, cum illam non habeat ex hæreditate, sed ex donatione. Quod ipsum tamen ubi negabunt adversarii, dicendo, illum teneri solvere cæteris creditoribus ex bonis suis propriis, undecunque ea habeat; reponi poterit aliud esse in hærede debitore solum quatenus hæres est, qui cum beneficio inventarii adiens hæreditatem, non tenetur solvere creditoribus defuncti, nisi ex bonis, quæ ei ratione hæreditatis obvenierunt. Atque ita valde probabilis, si non probabitur, evadit sententia de Lugo.

Quæst. 531. An prius solvenda debita ex delicto quam ex contractu, & prius debita ex contractu oneroso quam gratuito.

1. Resp. ad primum, in eo non convenire AA. dum S. Thom. *opus.* 73. c. 16. Jo. Medin. *de restit. q. 2. du. 5.* censent, debita ex delicto. V. g. ex furto, usuris illicitè acceptis esse prius solvenda, ex ea ratione; quod ex graviore injuria gravior nascatur obligatio; debita autem ex delicto gravio-rem injuriam respiciant. E contra Cajetan. *v. restitutio. q. 8.* Armill. *cod. n. 36.* Tabien. *n. 26.* Nav. *c. 17. n. 35.* & alii docent, prius solvenda debita ex contractu licito, ex ea potissimum ratione; quod aliena accipienda & retinenda non sint invito domino, ut injustè ablata & consumpta solvantur; eo ipso autem, quò debitor non reddit, quæ ex contractu licito debet, accipit & detinet alienum invito domino. Alii demum, puta, Sylv. *v. restitutio. 6. q. 5.* Valq. *de rest. c. 11. du. 2. n. 46.* Pet. Nav. *de rest. L. 4. c. fin. n. 34.* Molin. *tr. 2. d. 536. circa fin.* Less. *L. 2. c. 15. n. 16.* Laym. *L. 3. tr. 2. c. 11. n. 6.* Castrop. *tr. 32. d. 1. p. 18. §. 19. n. 3.* &c. Probalius tradunt, inter hæc debita nullum esse prælationis ordinem; sed dum omnibus creditoribus satisfieri non potest, æquè pro rata solvendum singulis, ex ea ratione, quod prælatio inter creditores facienda non sit, nisi ea constet ex jure aliquo. Jam verò hæc prælatio colligi nequit ex jure naturali; cum hoc spectato, æquè utrumque debitum solvi debeat; quia utrumque debetur ex Justitia, nec unum strictius quàm aliud, dum hæc obligatio non suscipit magis & minus, utpote consistens in indivisibili, nimirum in non retinendo alieno, vel potius in jure alieno non lædendo. Neque etiam ullibi ea prælatio inducta jure positivo, ut constat ex toto *tr. de pignor. §. tit. de privil. creditor.* His non obstantibus, quòd debitum ex delicto oriatur ex graviore radice; eum inde non sequatur urgere fortius. Sicut ex eo, quod excommunicatio profecta à graviore principio, nempe lata à Pontifice, non urget. Fortius, quàm lata ab Episcopo. Sed neque urgente in contrarium fundamento secundæ sententiæ; cum etsi retineri nequeant propriè aliena, nempe ablata, ut aliorum creditorum debitis satisfiat, possunt ta-

men & debent bona debitoris propria ita dividi, ut exinde æquè omnibus creditoribus tam ex delicto quàm ex contractu satisfiat ex toto vel pro rata, quod vult sententia tertia. Ita ferè Castrop. *cit. n. 3.* & 4. quem vide.

2. Resp. ad secundum: cæteris paribus solvenda prius sunt debita ex contractu oneroso. V. g. emptione, quàm ex promissione gratuito. Mol. *cu. d. 760. n. 4.* Jo. Medin. *de rest. q. 2. du. 5. concl. 4.* Nav. *in man. c. 17. n. 5.* Rebell. *de oblig. just. p. 1. l. 2. q. 19. n. 14.* Less. *L. 2. c. 15. du. 4. n. 35.* quos refert & sequitur Bonac. *d. 1. de rest. q. 8. p. 2. n. 12.* quam communem & à qua non recedendum dicit de Lugo. *d. 20. n. 141.* ex ea ratione, quòd in promissione gratuita subintelligatur conditio illa: dabo, nisi rerum status mutetur: vel quantum decet & potero sine magna difficultate. In & ex contractu, autem oneroso intervenit obligatio absoluta, adeoque major, magisque decet impleri illum quàm contractum gratuitum, in quo quis sola sua libertate existit debitor, dum uterque simul impleri nequit. Quæ confirmari videntur ex *L. inter alia. §. is quoque. ff. de re ind.* dum ibi dicitur: qui ex causa donationis convenitur, in quantum facere potest condemnatur, & quidem is solus deducto are alieno &c. Unde rectè deduci videtur, prius omne as alienum, quale censentur debita ex contractu oneroso, solvendum, quàm quis conveniri possit pro solutione ex libera promissione debita, ne eà simul præstita cogatur egere debitor. Extenditque hoc ipsum de Lugo *n. 43.* ad filiam, cui pater aliùsve ascendens promisit dotem, ita ut & hæc postponenta sit omnibus aliis creditoribus ex contractu oneroso; cum & his promissoribus obventiam competat hoc privilegium, ut non censeantur obligari ad solvendam dotem, nisi in quantum possunt deceter sine egentia, adeoque non nisi prius deducto are alieno, ne aliàs soluta dote cogantur egere. pro quo citat Molin. *d. 760. §. d. 425. §. quò ad ultimum.* Uti etiam extendit hanc prælationem inter ipsos debitorum ex contractu oneroso, dum uni magis censetur se voluisse obligari quàm alteri. V. g. dum venditori, qui rem venditam jam tradidit, quam ei, qui rem necdum tradidit. Limitat de contra *n. 42.* cum eodem Molin. *d. 413.* excipiendo donationem remuneratorem primæ classis, ut ait quâ obsequia præstita ad æqualitatem compensantur, ita ut nisi id fiat, non tantum ingentem committeret ingratitudinem, sed & actio negotiorum gestorum vel alia similis ei intentari possit; eò quòd talis donatio non exhibeatur purè gratis.

Quæst. 532. An creditores hypothecarii præferendi creditoribus personalibus, & quis ordo servandus inter hypothecarios.

1. Resp. ad primum: creditores hypothecarii (quales dicuntur, qui non solum personam debitoris pro solvendo debito obligatam habent, sed & ejus bona, ita ut, quocunque ea deveniant, secum hoc onus deferant; unde hypothecarii creditor actionem ergo debitorem realem & personalem habet) præferendi creditoribus personalibus seu chirographicis, etsi instructis instrumento publico, & confessione debitoris de debito; cum, ut dictum, duplicem habeant actionem juxta *L. eos qui c. qui prior. in pig.* Sylv. *v. restitutio. 6. q. 5.* Nav. *l. c. n. 51.* Molin. *cu. d. 760.* Valq. *de pign. c. 5. §. 2.* Castrop. *tr. 32. d. 1. p. 18. §. 16. n. 2.* dicens esse certam ferè omnium. dd.

2. Resp. ad secundum primò: inter creditores hypo-